

Radość z chwały Ojca. Na beatyfikację błogosławionego Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Mariusz Bigiel, Grzegorz Kucharczyk, Józef Roman Maj, Mieczysław Józef Mokrzycki, Anna Rastawicka, Tadeusz Stański, Adam Woźniak, Fundacja „Dla Polonii”, Warszawa 2021, ss. 165

Dzieło głoszenia Ewangelii, zgodnie z wolą Jezusa z Nazaretu, miało objąć wszystkie krańce ziemi. Zadanie to ciągle pozostaje aktualne, a jednocześnie nigdy nie zostanie do końca spełnione. Ciągle przychodzi „nowych ludzi plemię”, które staje się jego adresatem. Dynamika tego dzieła opiera się przede wszystkim na ludziach, nieustannie posyłanych w obdarowaniu łaską ewangelizacyjnego świadectwa, a przy tym zawsze wiernych tej samej Ewangelii.

Dzieje Kościoła w Polsce, zwłaszcza w II połowie XX wieku, zostały szczególnie naznaczone życiem, działalnością i świadectwem kard. Stefana Wyszyńskiego (1901-1981). Dlatego stało się ono przedmiotem badań, studiów i refleksji wielu naukowców i publicystów, czego owocem są liczne publikacje. Mają one bardzo zróżnicowany charakter – tak studiów naukowo-badawczych, jak i prac popularnych czy wręcz pobożnościowo-dewocyjnych. Nie ma wątpliwości, że jest miejsce dla wszystkich. Tę konstatację potwierdza zdanie zamieszczone na 158 s. recenzowanego opracowania: „Jego nauczanie wymaga prac porządkujących i syntetyzujących, ale bez najmniejszej wątpliwości zasługuje na włączenie go do nauczania Kościoła powszechnego”.

Prezentowany zbiór tekstów został przygotowany przez autorów znanych z różnych wcześniejszych publikacji poświęconych osobie kard. Stefana Wyszyńskiego. Zatem wydaje się, iż nie ma potrzeby ich bliższej prezentacji. Reprezentują oni środowisko związane z Prymasem Tysiąclecia, choć w bardzo zróżnicowany sposób, np. Anna Rastawicka to bliska współpracownica z Instytutu Prymasowskiego, ks. prałat Józef Roman Maj, kapłan archidiecezji warszawskiej, był wyświęcony przez kardynała w 1973 roku, a abp Mieczysław Józef Mokrzycki ze Lwowa nigdy się z Nim nie spotkał.

Książkę otwiera spis treści (s. 5-7) oraz *Przed-słowie* autorstwa abp. Wacława Depo, metropolity częstochowskiego (s. 9-13). Następnie całość

publikowanych materiałów zorganizowano w dziewięć rozdziałów. Dla ukazania ich zawartości warto wskazać, że pierwszy nosi tytuł: *Kalendarium życia błogosławionego Stefana Kardynała Wyszyńskiego* i opracowany został przez Adama Woźniaka (s. 15-31).

Kolejny rozdział zatytułowano: *Słowa Prymasa Wyszyńskiego do młodzieży* (s. 33-38). Znalazły się w nim fragmenty jego tekstów z 15 kwietnia 1948 roku oraz przemówień wygłoszonych podczas Millenium 1966 roku. *Śluby lwowskie* to tytuł trzeciego rozdziału autorstwa abp. Mieczysława Józefa Mokrzyckiego, metropolity lwowskiego obrządku rzymskokatolickiego (s. 39-45).

Ksiądz prałat Józef Roman Maj w rozdziale czwartym podejmuje temat: *Święty czasu walki. Na beatyfikację bł. Stefana Wyszyńskiego* (s. 47-73). Zwrócił w nim uwagę na czternaście szczegółowych kwestii, m.in. maryjność, apostołstwo, kapłaństwo. «Jestem nauczycielem Narodu w Kościele». Kardynał Stefan Wyszyński – wielki pasterz Kościoła i mąż stanu to przedmiot refleksji prof. Grzegorza Kucharczyka stanowiący rozdział piąty niniejszego zbioru (s. 75-99).

Trzy sceny z mojego życia. Wydarzenia związane z Prymasem Tysiąclecia Stefanem Kardynałem Wyszyńskim ukazał w rozdziale szóstym Tadeusz Stański (s. 101-115). Pierwsza z nich to powitanie na ul. Miodowej po uwolnieniu z więzienia w 1956 roku, druga – interwencja w sprawie zwolnienia uwięzionych przedstawicieli Konfederacji Polski Niepodległej, trzecia dotyczy przyjęcia prymasa w Krakowie po liście do biskupów niemieckich „wybaczamy i prosimy o wybaczenie” z 1965 roku. Rozdział siódmy, autorstwa o. Mariusza Bigiela SJ, został poświęcony zagadnieniu: *Tytuł Maryi Matki Kościoła jako wkład Prymasa Tysiąclecia w kult maryjny Kościoła powszechnego* (s. 117-128). Natomiast w kolejnym rozdziale Anna Rastawicka podjęła temat: *Jasnogórskie Śluby Narodu a życie duchowe Prymasa Wyszyńskiego* (s. 129-150). Jest to pochylenie się nad „projektem autorskim», wyrastającym z jego osobistej duchowości, ale wyrastał także z polskiego dziedzictwa wiary katolickiej” (s. 130). W ostatnim rozdziale ks. prałat Józef Roman Maj dokonał zestawienia pt.: *Kalendarium procesu beatyfikacyjnego błogosławionego Stefana Kardynała Wyszyńskiego* (s. 151-158).

Publikację zamyka *Litania do błogosławionego Stefana Wyszyńskiego* (s. 159-161). Jak zaznaczono, jest ona przeznaczona do prywatnego odmawiania.

Prezentowana publikacja stanowi interesujący zestaw materiałów odnoszących się do ważnych wymiarów życia i posługi kard. Stefana Wyszyńskiego. Słusznie pisze abp W. Depo, że „niniejsza pozycja jest

jednym ze światel wiary, świadectwem potrzebnym na czas przygotowań w celu głębszego przeżycia daru beatyfikacji” (s. 9). Można już teraz dodać, iż może ona podobną funkcję pełnić także obecnie, gdy cieszymy się wyniesieniem prymasa Wyszyńskiego do chwały ołtarzy. Poznawanie nowego polskiego błogosławionego jest stale aktualnym wyzwaniem dla całego Kościoła w Polsce, tym bardziej, że chodzi o długoletniego prymasa Polski.

Uwzględniając działalność Prymasa Tysiąclecia, a zwłaszcza jego zaangażowanie na rzecz Polski i Polaków żyjących poza granicami, wymowna wydaje się jeszcze jedna uwaga. Należy dostrzec, że data beatyfikacji, tj. 12 września 2021 roku „zbiega się z rocznicą zwycięstwa króla Jana III Sobieskiego pod Wiedniem i obroną chrześcijańskiej Europy” (s. 13). Takim obrońcą, choć w innych wymiarach, metodach i okolicznościach, był z pewnością Prymas Wyszyński. Niestety w Polsce wielu o tym zapomina. Tym bardziej za autorami opracowania należy przypominać, że: „Beatyfikacja Stefana Kardynała Wyszyńskiego jest ważnym faktem w historii Kościoła” (s. 151) i to nie tylko dla Polski, ale także dla Kościoła powszechnego.

Z jednej strony prezentowana książka przybliży wiele wiadomości dotyczących kard. Wyszyńskiego natury ogólnej. Z drugiej strony, jej autorzy nawiązują do wydarzeń bardzo szczegółowych, a przy tym mniej znanych w celu ich analizy. Oczywiście, nie jest to klasyczne studium naukowo-badawcze, ale może posłużyć do szerokiego zapoznania się z postacią nowego Błogosławionego i mieć wpływ na rozwijanie jego kultu.

Bardzo ważnym elementem książki są krótkie wprowadzenia do poszczególnych rozdziałów, których autorem jest zapewne redaktor, tj. ks. Józef Roman Maj (s. 15, 33-34, 39-40, 47-48, 75-76, 101-103, 117-118, 129-130, 151). Stanowią one dobre osadzenie poszczególnych treści, czasem bardzo szczegółowych, w szerszym kontekście życia i posługi pasterskiej prymasa Wyszyńskiego.

Słuszna jest jeszcze jedna uwaga natury ogólnej: „Zwłaszcza, że zarówno za życia, jak i po śmierci nie brakowało «środowisk sprzeciwu» o charakterze polityczno-religijnym, które próbowały usunąć w cień historii nie tylko osobę kard. Wyszyńskiego jako opatrznościowego męża stanu i człowieka wiary Kościoła, ale przede wszystkim podważyć aktualność jego nauczania w naszym pokoleniu” (s. 13). Trzeba jednak mieć świadomość, że te środowiska, mimo że już przyszedł kolejne pokolenia, to jednak nie zmieniają negatywnych ocen ludzi Kościoła. Zdarza się nawet, że czynią z nich niekiedy rodzaj hasła, którym posługują się w swej aktualnej działalności politycznej czy medialnej. Zresztą podobne spostrzeżenia znalazły się jeszcze w innych miejscach recenzowanej publikacji, np. s. 118, 151, 158.

Cennym uzupełnieniem graficznym prezentowanej publikacji są liczne reprodukcje fotograficzne związane z życiem i posługą prymasa Wyszyńskiego. Stosunkowo nieliczne są przypisy treściowe czy bibliograficzne, można je znaleźć tylko w rozdziałach autorstwa G. Kucharczyka i A. Rastawickiej. Ważnym elementem są wszelkie cytaty zawierające wypowiedzi kard. Wyszyńskiego, daje to bowiem bezpośrednie doświadczenie jego przepowiadania.

Prezentowana publikacja wpisuje się w budzenie zainteresowania współczesnymi dziejami Kościoła w Polsce. Ukazana w niej postać bł. Stefana Wyszyńskiego należy do szczególnie ważnych, gdyż wywarła znaczący wpływ na bieg dziejów Polski po II wojnie światowej, a zwłaszcza na zachowanie duchowej wolności w czasach totalitaryzmu komunistycznego. Z tej racji w książce na czoło wysuwane są wartości, tj. wiara, zaufanie Bogu, szacunek do człowieka i miłość do ojczyzny. Gdy Czytelnik sięgnie do tej książki, znajdzie w niej cenną lekcję heroicznej miłości, którą potwierdzają życie i posługa Prymasa Tysiąclecia.

Można powiedzieć, że kard. Stefan Wyszyński „wszedł do grona błogosławionych pasterzy Kościoła, a jego duchowość i propozycje pasterskie zostały przez Kościół zaakceptowane. Jest błogosławionym na wskroś współczesnym i jednym z pierwszych wyrastających z duchowości zaproponowanej przez Sobór Watykański II. Jest błogosławionym całkowicie spójnym z duchowością Polaków wraz z charakterystycznym dla nas rysem maryjnym” (s. 158). Prezentowane opracowanie w pełni uzasadnia tę opinię. Stanowi ono także znaczący wkład w ukazywanie duchowego piękna Patrona bielańskiej Alma Mater.

bp Andrzej F. Dziuba